

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 1

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, Tapio Puolimatka: (Uusi Tie, 2007, s.550)

SALAISUUDET AUENNEET

Professori Tapio Puolimatka tarttuu tässä kirjassa varsin laajaan aiheeseen. USKO, TIETO JA MYYTIT (2009) jatkaa samalla raikkaalla linjalla. Sama paljastava, asiantunteva ja jämäkkä ote on molemmissa kirjoissa.

”Sillä hetkellä hän riemuitsi Pyhässä Hengessä ja sanoi: ”Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, että olet salannut nämä viisailta ja ymmärtäväsiltä ja ilmoittanut ne lapsenmielisille. Niin, Isä, sillä näin on sinulle hyväksi näkynyt” (Luuk.10:21).

Maallinen ja hengellinen viisaus eivät kulje käsi kädessä. Jos Paavo Ruotsalaisen tapaus kertoo, kuinka oppimattomalle ja yksinkertaiselle talonpojalle voivat taivaalliset salat aueta, Tapio Puolimatka on taas esimerkki siitä, kuinka myös älykkäät ja oppineet ihmiset voivat päästä taivaallisista aarteista osallisiksi.

JUMALA TAKAISIN TIEDEAREENALLE

Raamattu, Jumala ja uskovat ovat olleet jo kauan ulkopuolella tiedemaailman. Valistus sai tämän aikaan. Puolimatka on saanut aikaan vallankumouksen; on tapahtunut ennalleenasettaminen. Tämä on valtava historiallinen tapahtuma. Ateistit, agnostikot ja liberaaliteologit ovat suuresti hämillään, kuin ”puulla päähän lyödyt”. Onko mahdollista, että yhteiskunnan tiennäyttäjät ja valiot ovat vuosisatoja olleet harhassa?

Kun Luther kävi Rooman kirkkoa vastaan, varmasti syntyi kysymyksiä: Yksi munkkiko voi lähteä sotaan mahtavaa Rooman kirkkoa vastaan? Hänkö yksin on oikeassa?

Luther kirjoittaa Paavalista ja hänen taistelustaan galatalaisia harhaopettajia vastaan: ”Valepostolit pilkkasivat Paavalia galatalaisten kuullen tähän tapaan: Hän on äksypäinen ja riidankipeä mies: pikkuseikan tähden menee rikkomaan seurakunnissa vallitsevan yksimielisyyden, ja vain siitä syystä, että yksin on olevinaan viisas, yksin tahtoo arvonantoa osakseen” (Gal.kirj.sel.s.585).

TILANTEEN TIEDOSTAMINEN JA TUNNUSTAMINEN

Aikamme kristillisyyks on vähäveristä. Se on kadottanut alkuvoimaisuutensa ja dynaamisuutensa. Tämä näkyy sekä kirkon hallinnossa että yksittäisten uskovien elämässä. Kirkko tekee päätöksiä, jotka ovat Sanan vastaisia. Seurakunnan jäsenten käyttäytymiseen taas pitää paikkansa: ”Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa; jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein” (Tuom.21:25). Rappautumisen syy on yksi ainoa, LIBERAALITEOLOGIA. Se on ovelasti vienyt RAAMATUN kirkoltamme. Päätöksentekijät eivät välitä siitä, yksittäiset uskovat eivät pidä sitä johtotähtenään. Pientä raamattua on seurannut pieni jumala ja pieni jesus. Nyt on noustava sotajalalle liberaaliteologiaa ja sen syytetyhdasta teologista tiedekuntaa vastaan. Tilanteen korjaaminen on aloitettava Raamatun saattamisesta sille kuuluvaan kunnia-asemaan. Tähän pyrkii professori Tapio Puolimatka kirjoillaan. On tärkeää palata liberaaliteologian syntyjuurille.

Liberaaliteologian isä, ensimmäinen ja maineikkain edustaja on itse Saatana: "Mutta käärme oli kavalin kaikista kedon eläimistä, jotka Herra Jumala oli tehnyt; ja se sanoi vaimolle: "Onko Jumala todellakin sanonut: 'Älkää syökö kaikista paratiisin puista'?" (1. Moos.3:1).

SOTA ON ALKANUT

Tässä sodassa noudatetaan reilun pelin taktiikkaa. Taistelun alussa ilmoitetaan julkisesti pommituskohteet: ateismi, agnostismi ja liberaaliteologia. Välittömästi tämän jälkeen käynnistetään sotatoimet totaalilla pommituksella. Massiivinen asearsenaali tekee selvää jälkeä kohteista. Taukoamaton tulitus jatkuu kirjan viimeiselle sivulle saakka. Käytössä on "poltetun maan taktiikka". Tulos sinetöidään "suolan kylvöllä".

Pommitus suoritetaan erinomaisella ammattitaidolla "täsmäsein". Lisäksi ammuksen vaikutus maksimoidaan käyttämällä "rypäleammuksia".

Vastustajan leirissä vallitsee täysi paniikki. Yllätyshyökkäys sekoittaa vastustajien pasmat täysin. Suurin osa pakenee hävitystä pusikkoon kuin "aropuput". Rynnätään sinne ja tänne ja huudetaan: "provokaatio, provokaatio, huuhaata, huuhaata, petturi, petturi, sisällissota". Myyttiset vastustajat etsivät turhaan lymypaikkoja – kaikki paljastetaan. Periaatteessa aseistariisunta tapahtui jo aivan sodan alussa. Muutamat yrittävät hämätä hyökkääjää myös "savupommein".

ELIITTI AHTAALLE

On ymmärrettävää, että professori Puolimatka liikkuu tiedeyhteisössä "kuin kotonaan". Hän tuntee oppineiden ajatuksenkulun ja myös heidän ongelmansa – ja metkunsä. Hän ei anna solidaarisuus-kiusauksen viedä pois kaidalta tieltä. Herännäisjohtaja Jonas Lagus joutuin aikoinaan ottamaan kantaa johonkin tärkeään kiistakysymykseen. Hänen ratkaisunsa oli: "Henkilö on rakas, mutta totuus vielä rakkaampi."

Yhteisöön kuuluvalla on edellytyksiä antaa totuudenmukaisia lausuntoja omasta liikkeestään. Tietyyssä mielessä hänen vastuunsa yhteisöstään edellyttää myös kriittisen näkökulman esiintuontia. Toisaalta näitä kannanottoja on vaikeampi torjua kuin ulkopuolisen mielipiteitä. Puolimatkan kohdalla torjunta on vielä erikoisen vaikeaa, koska perustelut ovat päteviä.

Paavo Ruotsalainen muisti omaa talonpoikaissäätään kirjeellä (1847), jossa hän sanoi mm.: "Nyt olen minä suuressa heikkoudessa tietää antanut teille talonpoikain huolimattomuuden ja kavalat juonet tässä vähäisessä kirjassa. Talonpoikain petosta ei ymmärrä yksikään muu kuin minä, joka olen kavalin niistä" (Aapeli Saarisalo, Erämaan vaeltaja Paavo Ruotsalainen, s.168).

SAMALLA VIIVALLA

Professori Puolimatka asettaa yllättäen kaikki raamatuntutkijat (ja myös muut tieteen tekijät) samalle viivalle. Oppineella ei ole suurempia edellytyksiä päästä Raamattuun sisälle. Tämä johtuu siitä, että Jumalan Pyhä Henki yksin pystyy avaamaan Raamatun. Kaikki tarvitsevat tähän vaatimaan tehtävään yhtäläillä "ulkopuolista" apua.

"Perustavia oletuksia vertailtaessa kenellä tahansa ihmisellä on edellytykset arvioida ihmistieteellisten ja teologisten tutkimustulosten pätevyyttä" (emt.s.13). Kuinkahan moni muu professori / tohtori nöyrytyisi allekirjoittamaan tämän lausuman!?

”tavallinen raamatunlukija, joka tuntee Vanhan testamentin perusteellisesti, saattaa pystyä tekemään tekstille paremmin oikeutta kuin sen tulkintaan erikoistunut eksegeetti, joka etsii tulkinta-avainta kreikkalais-roomalaisesta kulttuurista” (14).

”Kaikki ihmiset ovat näiden kysymysten osalta samassa asemassa – oppineilla ei tässä suhteessa ole erityisasemaa. Siksi oppineisuus ei takaa arvostelukykä” (27).

”oppinut ihminen saattaa perustavien kysymysten osalta ilmentää ’hämmästyttävää käsityskyvyn puutetta’” (28).

”älykkäät ja oppineet ihmiset voivat Raamattua tutkiessaan syyllistyä karkeisiin virheisiin ja olla siltä osin tyhmempiä kuin tavalliset maallikot” (37).

MIKÄ RATKAISEE?

Puolueetonta tutkimusta ei ole. Kaikki lähtevät omista ”ennakko-oletuksistaan ja perususkomuksistaan” (14). Joka tämän kieltää, on itsepetoksen uhri. Raamatun tutkijan on välttämätöntä tulkita Raamattua Jeesuksesta käsin; Kristus on Raamatun avain.’

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 2

KAKSI PERUSLÄHTÖKOHTAA

NATURALISTINEN: ”Naturalistisen lähestymistavan mukaan historiallisten tapahtumien selitykseksi voidaan käyttää vain luonnollisia syitä. Mitään yliluonnollista ei ole olemassa tai se ei ainakaan voi vaikuttaa historian kulkuun. Jumala ei voi ilmoittaa itseään ihmisille minkään historiallisen tapahtuman kautta. Raamatun yliluonnollisia ihmekertomuksia ei voida sellaisenaan hyväksyä tosiksi kuvauksiksi todellisista historiallisista tapahtumista, vaan niille on keksittävä jokin luonnollinen selitys” (22-23).

SUPRANATURALISTINEN: ”Supranaturalistisen näkemyksen mukaan tieteellinen tutkimus ei ole koskaan neutraalia, vaan sen taustalla on aina oletuksia, jotka voidaan luokitella maailmankatsomukselliseksi tai uskonnolliseksi” (24).

”Supranaturalismissa luotettavan tiedon lähteenä on havainnon, järjellisen päättelyn sekä rationaalisen ja eettisen intuition lisäksi Jumalan ilmoitus” (298).

Naturalismin ja supranaturalismin välinen kiista siis kiteytyy raamattukritiikin osalta kysymykseen siitä, onko Jumala ilmoittanut itsensä sanallisessa muodossa. Onko Jumala voinut esimerkiksi yliluonnollisella tavalla ohjata Raamatun tekstien luomista niin, että Raamattu on Jumalan sanaa?” (24).

”Yhtäältä on olemassa supranaturalistinen käsitys, jonka mukaan Jumala on todellisuuden perimmäinen alkuperä ja ihminen on Jumalan kuvaksi luotu olento, joka elää Jumalan luomassa maailmassa. Toisaalta on olemassa naturalistinen käsitys, jonka mukaan koko todellisuus on selitettävissä luonnollisten tekijöiden pohjalta. Tämän näkemyksen mukaan ihminen on oman maailmansa luoja” (25).

”Hän (naturalisti) tutkii Raamattua inhimillisenä dokumenttina ikään kuin Jumalaa ei olisi olemassa.” (Laato 1994:8.) (24).

”Raamatunkäännöskomitean sihteeri, dosentti AARNE TOIVANEN esitti Kotimaa -lehdessä 7.8.1992 oudon päätelmän: ’Minulle on tullut se vakaumus, että olisi kirkolle ja kristittyjen elämälle erittäin suuri voitto se, jos Raamattu nähtäisiin TÄYSIN maallisena ja TÄYSIN historiallisena kirjana`” (Risto Santala, Suudelma hunnun läpi, s.28).

OIKEA TUTKIMUKSEN NÄKÖKULMA

Voidakseen päästä oikeaan tutkimustulokseen, tutkijan tulee saada oikea näkökulma. Tämä on kova vaatimus, sillä se edellyttää ”kaikkitietävän olennon näkökulmaa” (27). Yksittäisen kohteen tutkiminen ei onnistu ilman kokonaisuuden hahmottamista (27).

”Raamattu on ainoa riittävän yksityiskohtainen historiallinen dokumentti, joka tekee mahdolliseksi luoda kokonaiskuvan monista pelastushistorian kannalta tärkeistä tapahtumista, erityisesti Jeesuksen elämästä, kuolemasta ja ruumiillisesta ylösnousemisesta” (39).

ITSEPETOKSEN ONGELMA

”Petoksen käsitteeseen sisältyy ajatus tarkoituksellisesta harhaanjohtamisesta. Itsepetoksen käsitteeseen sisältyy siten ajatus siitä, että ihminen tietoisesti johtaa itseään harhaan. Miten itsepetos sitten voi liittyä tieteelliseen tutkimustyöhön? Ihminen voi johtaa itseään harhaan esimerkiksi sen osalta mitä hän tietää ja mitä hän ei tiedä. Itsepetoksen ytimessä on ihmisen halu olla tietämätön joistakin asioista. Halu olla tietämätön saattaa perustua esimerkiksi siihen, että jokin tietty tieto asettaa ihmiselle velvoitteita, joita hän haluaa välttää tai kyseinen tieto on muuten ahdistavaa tai tuskallista” (28).

”suuri osa aikamme tieteestä perustuu kollektiiviseen itsepetokseen, jossa pidetään oikean tieteen lähtökohtana nimenomaan oletusta, ettei meillä ole tietoa Jumalasta. Itsepetoksen ytimessä on ihmisen haluttomuus tunnustaa, että hänellä on tietoa Jumalasta ja itsestään Jumalan kuvaksi luotuna olentona, joka on olemassaolonsa ja itsetuntemuksensa osalta riippuvainen Jumalasta. Älykkäät ihmiset voivat syyllistyä suurempaan typeryyteen kuin tavalliset ihmiset, koska älykkyyttä voidaan käyttää myös itsepetoksen välineenä” (29).

”älykkäät ja oppineet ihmiset ovat taitavia myös itsensä pettämisessä ja he voivat siksi ajautua kannattamaan näkemyksiä, jotka ovat järjenvastaisia” (53).

JEESUKSEN JUMALUUDEN KIELTÄMINEN

”Naturalistisen tutkimuksen on pakko yrittää selittää myöhemmiksi lisäyksiksi kaikki Jeesuksen itseään koskevat lausumat, joissa hän pitää itseään Jumalan vertaisena...Jeesus ilmentää tasapainoista arkijärkeä, arvostelukykyä ja suhteellisuuden tajua” (32). Naturalismille on kova pala monet Jeesuksen ”Minä olen” - lausumat. Jeesuksen itseymmärrys ei ole suosittu tutkimuskohde.

UUTTA JA MERKITTÄVÄÄ

Oikea ja rehellinen tutkija on ”intohimoinen totuuden etsijä” – ja sen tinkimätön puolustaja. Käytännössä tällä jalolla tiellä on kuitenkin monia esteitä.

”Akateeminen menestys perustuu siihen, että tutkija pystyy sanomaan jotakin uutta ja huomiota herättävää” (49).

Uutisnälkä on kansalla ollut kautta aikojen. Tätä nälkää ruokkivat omalta osaltaan tiedemiehet. Tässä on taustalla populismi.

”Sillä ateenalaisilla ja siellä oleskelevilla muukalaisilla ei kenelläkään ollut aikaa muuhun kuin uutta puhumaan ja uutta kuulemaan” (Apt.17:21).

Vastaavia raamatunselittäjiä esiintyi jo ”saarnaajien kuninkaan” C.H. Spurgeonin aikana (1834-1892). Spurgeon kirjoittaa:

”Tunnette henkilöitä, jotka ovat liian viisaita, jotta heistä voisi tulla yksinkertaisia uskovia. He tietävät niin paljon, etteivät voi uskoa mitään, mikä on selvää ja yksinkertaista...Ei ole todennäköisestään, että Hän voi käyttää niin korkeita herroja. Valittuaan tekstin he eivät milloinkaan selitä sen todellista merkitystä, vaan kiertelevät sen ympärillä löytääkseen jotakin, mitä Pyhällä Hengellä ei ole milloinkaan ollut tarkoituksena ilmaista sen kautta. Ja päästyään käsiksi johonkin noista ”uusista ajatuksistaan” - voi hyvät ystävät, minkä melun he nostavat! Tässä on poika, joka on löytänyt vanhan sillin! Mikä makupala! Ja miten ihanalta se tuoksuukaan! Sitten saamme kuulla puhuttavan tuosta vanhasta sillistä lähimpien kuuden kuukauden aikana, kunnes joku toinen löytää toisen vanhan sillin. Miten suuriäänisiä he ovatkaan: - Miten merkittävää! Miten merkittävää! Olemme löytäneet uuden ajatuksen! Siitä ilmestyy uusi kirja, ja kaikki suurmiehet kuhisevat sen ympärillä ja tutkistelevat osoittaakseen, miten suuria ajattelijoita ja merkillisiä ihmisiä he ovat. Mutta Jumala ei siunaa tuollaista viisautta!” (C.H. Spurgeon, Sielujenvoittaja, ss.43-44).

URALLA ETEENPÄIN

”Koska akateemisessa yhteisössä on vaikea menestyä ilman tukijoita ja verkostoitumista, menestyvän nuoren tutkijan on oltava hyvä sopeutuja. Hänellä ei ole varaa herättää tiedeyhteisön valtaapitävien aggressioita...tiedeyhteisössä toimii kurinpidollisia mekanismeja, joiden avulla nuoremmat tutkijat pidetään kuuliaisina ja uskollisina sekä mekanismeja, joilla estetään kilpailijoita saamasta rahoitusta ja käyttämästä tärkeitä julkaisukanavia” (49).

”Uratietoisien tutkijan ei ole ´järkevää` hyökätä yleisesti hyväksytyjä tieteellisiä dogmeja vastaan” (52).

”teologit eivät voi poiketa siitä, mihin yleensä maallistuneissa länsimaissa uskotaan” (52).

”Koska tutkijan menestys urallaan riippuu kyvystä tuottaa uusia julkaisuja, painopiste on uusien ideoiden ja teorioiden tuottamisessa...Menestyvän tutkijan on pystyttävä tuomaan uusia ajatuksia ja uusia löytöjä tieteelliseen keskusteluun” (54-55).

”asiantuntija saattaa julkisissa kannanotoissaan esittää näkemyksiä, jotka ovat ristiriidassa hänen ammatillisen tietämyksensä kanssa, koska hän haluaa saavuttaa tärkeinä pitämiään yhteiskunnallisia ja poliittisia päämääriä...Hintana on kuitenkin moraalinen turmeltuminen” (116-117).

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 3

ARVOSTELUKYKY JA ITSETUNTEMUS

”Arvostelukyky on riippuvainen itsetuntemuksesta, jonka suhteen tutkijoilla ei ole mitään erityisvalmiuksia” (57).

”Varsinainen ongelma tekstin tulkinnassa koskee sitä, tiedostaako tulkitsija oman taipumuksensa samaistua kertomuksen myönteiseen hahmoon ja pyrkimyksensä välttää kohtaamasta omaa pahuuttaan” (58).

”Asiantuntijalla ei ole mitään erityissuhdetta persoonaan, josta Raamattu puhuu” (58).

”Ihminen on parantumattomasti uskonnollinen olento niin, että jos hän ei avaudu aidolle Jumalan ilmoitukselle, hän luo tälle ilmoitukselle korvikkeen, jonkin myyttisen rakennelman, joka sitten ohjaa myös hänen ajatteluaan ja tieteellistä tutkimustaan” (68).

TIETEELLINEN TOTUUS SALATAAN

”Suomalaisessa teologisessa ajattelussa elää edelleen vahvana näkemys, jonka mukaan naturalistisesti suuntautunut historiallis-kriittinen tutkimus on paljastanut objektiivisen totuuden Raamatusta ja historian Jeesuksesta, jota kirkko ei uskalla kertoa jäsenilleen, vaikka sen johto on itse tästä tiedosta perillä” (59).

USKONPUHDISTUS

Professori Tapio Puolimatkalle ovat siinä määrin kirkastuneet liberaaliteologian juonet ja metkut, että hänen teologiansa pohjalta olisi mahdollista suorittaa uskonpuhdistus Suomen ev. lut.kirkossa. Kaikki kirkon teologit eivät suinkaan ole ”pesunkestäviä liberaaleja”, mutta kompromissimyönteisyydellään he ovat samalla luopumuksen asialla.

Nyt kun kirkosta eroamiset asettavat monen seurakunnan talouden ahtaalle, olisi sopiva sauma vapautua suojatyöpaikkaa nauttivista liberaaliteologeista. Samalla tapahtuisi myös tervehdyttävä ja radikaali uskonpuhdistus. Tapio Puolimatkan teologia tarjoaa tähän puhdistukseen oivat eväät! Tosin ratkaisevaa apua ei tilanteeseen tule niin kauan kuin ei puututa Helsingin teologiseen tiedekuntaan, joka liberaaliteologisena hautomona tuottaa joka vuosi uusia untuvikkoja. Kirkko on osoittanut VÄÄRÄÄ SUVAITSEVAISUUTTA liberaaliteologiaa kohtaan:

”Mutta se minulla on sinua vastaan, että sinä SUVAITSET tuota naista, lisebeliä, joka sanoo itseään profeetaksi” (Ilm.2:20).

Kolme konkreettista ehdotusta kirkon uskonpuhdistukseksi:

1. Lakkautetaan liberaaliteologien suojatyöpaikat kirkossa. Liberaaliteogeille näytetään kirkon ovea. Kun uusia teologiiden paikkoja täytetään, laitetaan hakuilmoitukseen: LIBERAALITEOLOGIT; ÄLKÄÄ VAIVAUTUKO!
2. Koko piispakaarti vaihdetaan. Tilalle valitaan Sanalle uskolliset ja siihen sitoutuneet johtajat.
3. Helsingin teologinen tiedekunta pistetään uusiksi. Sinne valitaan opettajiksi ainoastaan Sanaan pitäytyviä professoreja.

”Vetoamalla tieteellisen tutkimuksen oletettuun neuraalisuuteen naturalistisen eksegetiikan tulokset pyritään asettamaan sille paikalle, mikä kirkossa on tavallisesti annettu Raamatulle itselleen” (59).

HEIKKI RÄISÄNEN – LIBERAALITEOLOGIAN TIENRAIVAAJA

Puolimatka ottaa professori Heikki Räisäsen harhat toistuvasti esille. Lienee niin, että hänen vaikutuksensa Suomen ev.lut. kirkkoon on ollut suurempi, kuin sitä halutaan tunnustaa. Kirkko on jouheasti ja kakistelematta niellyt Räisäsen ”tieteelliset totuudet”. Kun Räisänen on huomannut opetuksensa tehon, hän on katsonut voivansa turvallisesti siirtyä ”taka-alalle”.

”Koska Räisäsellä on ollut merkittävä asema suomalaisessa eksegeettisessä tutkimuksessa, hänen näkemyksellään on ollut tässä suhteessa suuri vaikutus. Siksi esittelen seuraavassa Räisäsen näkemyksen osakseen saamaa kritiikkiä. Tämän kritiikin valossa Räisäsen kannanottoa voidaan ehkä pitää yhtenä esimerkkinä siitä, miten merkittävän oppineen arvostelukyky voi pettää” (60).

”Räisänen pitää omia tutkimustuloksiaan puolueettomaan tietoon ja tutkimukseen perustuvana tosiasiapohjana, jonka varaan kirkon opetus tulisi rakentaa” (60).

”Räisäsen on vaikea kieltää sitä tosiasiaa, että tutkimus, jota hän pitää objektiivisena, tuottaa koko ajan ristiriitaisia tuloksia...Hän ei pohdi sitä mahdollisuutta, että koko naturalistinen lähtökohta pitäisi ottaa kriittisen tarkastelun kohteeksi” (272).

”Räisäsen näkökulma on lähes kokonaan rajoittunut eurooppalaisiin, erityisesti saksalaisiin, miespuolisiin tutkijoihin...Räisäsen maailmassa ei ole tilaa ihmiselle, joka on vakuuttunut

Raamatun tekstien totuudesta...Räisänen mielestä "kaikki varteenotettava raamatuntutkimus on tullut yksin Saksasta" (273).

"Vielä 1981 Heikki Räisänen esitti, että historiallis-kriittinen metodi on ainoa varteenotettava menetelmä Raamatun tutkimuksessa. "Muunlaista vakavasti otettavaa raamatuntutkimusta kuin historiallis-kriittinen ei kuitenkaan ole olemassa" (83).

"Peter Balla (2005:36-37) kritisoi Räisästä siitä, että tämä ei keskustele niiden kanssa, jotka ovat hänen kanssaan eri mieltä...Räisänen mustamaalaa juutalaisuutta ja juutalaisia" (95).

TIETEELLINEN USKONTUNNUSTUS

"Koska ihminen on rajallinen olento, hänen on mahdotonta tehdä tutkimusta ilman esiyymmärrystä, jonka valossa hän jäsentää tutkimuskohdettaan" (63).

"Niinpä ne keskittyvät tutkimaan...sellaisessa viitekehityksessä, jossa ei ollenkaan huomioida Raamatun kirjoittajien todistusta, että he saivat sanomansa Jumalalta...hän joutuu historiallisten lähteiden niukkuuden takia nojautumaan paljolti omaan "informoituneeseen ja luovaan mielikuvitukseensa" (63).

"Jos tutkija ei perehdy Raamatun maailmaan niin läheisesti, että sen oma maailma pääsee hallitsemaan tutkijan tulkintoja, seurauksena voi olla mielikuvituskertomuksia, joilla on hyvin vähän yhteyttä Raamatun todelliseen sisältöön" (65).

"Nykyisissä tiedeyhteisöissä vaikuttaa vielä voimakkaana valistuksen perinne, jossa suhtaudutaan kielteisesti ajatukseen, että Jumalan ilmoituksella voisi olla merkitystä tieteelle" (65).

SULJETTU TIEDEYHTEISÖ?

"Naturalismi hylkää täysin ajatuksen siitä, että Jumalan ilmoitus voisi toimia itsenäisenä tietolähteenä. Supranaturalistinen tutkimusohjelma puolestaan pitää havainnon, järjen ja muistin lisäksi myös Jumalan sanallista ilmoitusta perustavana tiedonlähteenä" (122-123).

"On äärimmäisen vaikea keksiä mitään järkiperusteita näkemykselle, jonka mukaan tieteellisen keskustelun tulisi olla suljettu kriittisten näkökantojen esittämiseltä" (88).

"uskonnolla ja tieteellä on yhteinen päämäärä, totuuden etsiminen" (89).

"Järjellisen päättelyn pohjalta ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että Jumala toimii historiassa" (97).

"(3)Se (agnostismi) ei ota huomioon sitä, että yhden uskonvaraisen lähtökohdan tekeminen ainoaksi sallituksi lähtökohdaksi tieteellisessä keskustelussa johtaa keinotekoisesti suljettuun keskusteluavaruuteen, joka estää tieteellisen keskustelun avoimuutta ja kriittisyyttä. (4) Se näyttäisi oletavan, että inhimillinen järki voi toimia ilman ennakko-oletuksia. Tosiasiassa ainoastaan kaikkietävän olennon järki voi toimia ilman ennakko-oletuksia" (108).

”Jos tieteessä sallitaan vain yksi lähtökohta oletus, se menettää avoimen ja kriittisen luonteensa. Tieteellisyys perustuu avoimeen ja kriittiseen keskusteluun, jossa asioita ratkaistaan todistusaineiston pohjalta, ei edeltä käsin itsestään selvyyksinä pidettyjen ennakkoluulojen pohjalta” (109).

”Yksi ja sama tutkija voi jopa käyttää erilaisia lähtökohtaoletuksia tutkimuksen eri vaiheissa, kunhan hän tekee kriittisesti selkoa lähtökohtaoletuksistaan” (109).

”Kilpailevien lähestymistapojen paremmuutta arvioidaan niiden kyvyllä tehdä oikeutta todellisuuden asiainloille” (112).

”Koska Jumala on ilmoittanut itsensä, on epämielekästä olla käyttämättä ilmoituksen tarjoamaa tietoa. Tutkimuksen tarkoituksena on rakentaa kaiken olemassa olevan tiedon varaan, ei lähteä tiedollisesta nollapisteestä” (127).

”Raamatun sanaan perustuvien opillisten näkökohtien rajaaminen pois tutkimuksesta ei tee tutkimuksesta neutraalia, koska tutkimusta silloin alkaa hallita ´negatiivinen dogmatiikka` eli sellaiset opilliset näkökohdat, jotka perustuvat ateistiseen tai agnostistiseen näkemykseen tai johonkin muuhun uskonnolliseen lähtökohtaan” (135).

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 4

ATEISMI – ITSEPETOSTA

”ateismi on pohjimmaltaan itsepetosta”...”että teeskentelemme itsellemme, ettemme tiedä jotakin, mitä me todellisuudessa tiedämme”...kaikilla ihmisillä on pohjimmaltaan tietoa Jumalasta. Jumalan kieltäminen merkitsee Uuden testamentin mukaan älyllistä epärehellisyyttä...- (Room.1:20)” (90).

Eräs suomalainen oppinut, joka pitää Jumalaa huonona informaattikkona on agnostikko ja tähtitieteen professori ESKO VALTAOJA. Hän kirjoittaa:

”Maineikas tutkija Kari Cantell ihmetteli kirjassaan Tiedemiehen mietteitä uskosta, miksi Jumala on niin surkea informaattikko. Cantell siteerasi Bertrand Russellia, jolta ”kysyttiin, mitä hän sanoisi, jos hän kuolemansa jälkeen yllättäen kohtaisikin Jumalan. Hän vastasi: ´Herra, miksi et antanut meille tietoa.´”. Myös Cantell itse sanoi, että yksi tärkeimpiä syitä, miksi hän ei pysty uskomaan, on keho informaatio: ”Minun on mahdotonta ymmärtää, että jos kaikkivaltias Jumala todella haluaa antaa tietoa ja ohjeita ihmiskunnalle, niin miksi Hän tekee sen kerta kaikkiaan kelvottoman puutteellisella tavalla. Miksi Jumala kuiskailee ja vihjailee, miksi Hän ei puhu ääneen ja selvästi?” (Juha Pihkala-Esko Valtaoja: Tiedän uskovani, uskon tietäväni, s.142; Esko Valtaojan kirjeestä).

"ateismin suurin ongelma on, ettei se voi selittää sitä, että yleensä jotakin on olemassa" (91).

"Melkein kaikki uskovat nykyään, että maailmankaikkeus ja itse aika saivat syntynsä alkuräjähdyksessä" ...Ongelmana on se, että tyhjästä ei voi syntyä mitään" (91).

"Naturalistinen käsitys tieteestä on hallinnut tieteellistä maailmaa suhteellisen lyhyen ajan, eli valistuksen ajasta alkaen" (92).

"Naturalismiin on sisäänrakennettu puutteellinen ymmärrys ihmisen rajoituksista" (117).

"ateistinen tutkimus pyrkii vangitsemaan Jumalan todellisuuden ulkopuolelle" (127).

"Naturalismi ei tarjoa vastausta kysymykseen, miksi yleensä jotakin on olemassa sen sijaan, ettei olisi olemassa mitään" (130).

USKOVA – JÄRKEVÄ IHMINEN

"Ratkaiseva luonnontieteellinen läpimurto 1500- ja 1700- luvuilla tapahtui Raamatun maailmankatsomuksen pohjalta" (118).

"Supranaturalismi lähtee liikkeelle Jumalan omasta todistuksesta Raamatun sanassa ja ottaa sen alkuperäiseksi tietolähteeksi" (127).

"Myös Raamattuun itseensä sisältyy käsitys järjellisydestä, käsitys oikeasta järjen käytöstä...Raamattu pyrkii herättämään ihmisessä itsekriittistä tietoisuutta: rajallisen ihmisen ei tule kuvitella liikaa omasta kyvystään määrittää todellisuutta itsestään käsin" (99).

"Supranaturalismin mukaan tieteellisesti Raamattua tutkiva henkilö voi perustellusti ottaa lähtökohdaksi Raamatun oman käsityksen järjellisydestä ja ohjautua tieteellisessä tutkimuksessaan Raamatun järjellisuuden käsitteen pohjalta. On tuskin perusteltua väittää naturalistien tavoin, että tieteessä on sallittua omaksua järjellisuuden käsite ainoastaan jostakin vallitsevasta filosofisesta tai kulttuurisesta näkemyksestä käsin" (99-100).

"järjen käsitettä on arvioitava Raamatun järjellisuuden käsitteen pohjalta" (100).

"on selvää, että Raamattu murskaa ihmisen minä-keskeisen järjellisuuden käsitteen, koska rajallisen ihmisen minä-keskeisyys on kaikkietävän Jumalan näkökulmasta järjenvastaista. Raamatun keskuksessa on risti, joka tarkoittaa hylkäystuomiota ja häpeää sekä Jumalan että ihmisten edessä. Ihmisen minä-keskeinen järjellisuuden käsite saa Jumalan hylkäystuomion ja ristin kautta tulla kutsu ymmärtää järjellisyys uudella tavalla Kristuksesta käsin. Ihminen voi omaksua Raamatun sanoman vain kun hän "ajattelee kaiken uudelleen alusta asti. Ristin kautta tulee kutsu opetuslapseuteen, ristin kantamiseen. Tähän asti elämä on orientoitunut minä- keskeisesti. Tästä lähtien koko elämän täytyy orientoitua Jumala-keskeisesti ja Kristus-keskeisesti"(100).

”Evankeliumi ei poista tarvetta ajatella ja ymmärtää, vaan tarjoaa viitekehyksen, jossa ajattelu ja ymmärrys voivat toteutua Jumalan tarkoittamalla tavalla” (100).

”Järki on itsessään hyvä Jumalan lahja, mutta syntiinlangennut ihminen voi käyttää sitä pönkittämään omaa ylpeyttään ja itseriittoisuuttaan. Järki muuttuu ”paholaisen lempihuoraksi” kun se pyrkii toimimaan riippumattomana Jumalan ilmoituksesta” (100-101).

”kristinuskon perustotuudet ovat tiedollisesti oikeutettuja, sisäisesti ja ulkoisesti rationaalisia ja tiedollisesti taattuja” (101).

”Kristinuskon mukaan ihmisen älylliset kyvyt ovat älykkään suunnitelman tulosta. Niinpä on täysi syy uskoa, että ne ovat suunniteltu toimimaan niin, että ihminen voi niiden avulla olla kosketuksissa todellisuuteen. On järkevää uskoa, että ihmisen älylliset kyvyt ovat luotettavia, koska älyllisten kykyjen alkuperä on itse älykäs olento. Koska kristinuskko tarjoaa tiedollisesti oikeutettuja, sisäisesti ja ulkoisesti rationaalisia ja tiedollisesti taattuja perususkomuksia, ei ole mitään syytä, miksi näitä perususkomuksia ei voitaisi käyttää tieteellisen tutkimuksen lähtökohtana” (101-102).

”Johdonmukaisuuden nimessä kristityn tutkijan tulee kuitenkin esittää vain sellaisia näkemyksiä, jotka sopivat yhteen hänen laajemman uskomusjärjestelmänsä kanssa” (110).

”Mitä keskeisemmin tieteellinen tutkimusalue pyrkii lisäämään ymmärrystä siitä, mitä tarkoittaa olla ihminen, sitä vaikeampi sen on olla uskonnollisesti neutraali” (113).

”Usko Jumalaan ei ole ajattelun primitiivinen vaihe, joka ajelun kehittyessä sivuutetaan, vaan se on edellytys maailmankaikkeuden oikealla kuvaukselle, jonka ymmärtäminen selvenee ajattelun kehittyessä” (113).

TERVEELLINEN JA LUOTETTAVA LÄHTÖKOHTA

”Jumalan ilmoitus antaa ihmiselle tiedon, joka voi toimia tutkimuksen lähtökohtana.” (114)

Kun tutkija tiedostaa, että tieteellinen tutkimus on aina uskonnollisesti sitoutunutta, hän voi saada itsekriittisemmän näkökulman omiin tulkintoihinsa” (114).

”se (naturalismi) on perimmältään itsensä kumoava, koska naturalismin käsitys ihmisen älyllisten kykyjen alkuperästä tekee vaikeaksi tai mahdottomaksi uskoa näiden älyllisten kykyjen luotettavuuteen” (115).

”on mahdollista uskoa ihmisen älyllisten kykyjen luotettavuuteen vain jos pitäydytään supranaturalistiseen näkemykseen, että ihminen on Jumalan kuvaksi luotu olento” (115).

MOLEMPI PAREMPI?

”Jos kristitty elää kahdessa toisistaan erotetussa maailmassa, uskovana seurakunnassa ja ateistina/agnostikkona tieteen maailmassa, hänellä on vaarana tehdä hyve siitä, mitä evankeliumit

kuvaavat paheena: tunnustaa Pietarin tavoin Jeesus ehtoollisella mutta kieltää hänet ylipapin esipihassa” (128).

”Rajallisella ihmisellä ei ole muuta mahdollisuutta kuin omaksua jokin lähtökohta, jonka varaan tutkimus rakennetaan” (128).

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 5

SUPRANATURALISMI

”Tieteellinen vallankumous 1500-1700 –luvuilla toteutettiin olennaisesti Raamatun ilmoituksesta saatujen perustavien vakaumusten pohjalta. Tieteellisen vallankumouksen toteuttajat olivat pääasiassa kristittyjä tieteentekijöitä, jotka näkivät luonnon Jumalan luomistyönä. Siksi he pitivät mielekkäänä etsiä luonnosta järjestystä ja etsiä sitä nimenomaan kokeellisen menetelmän avulla. Usko ihmiseen Jumalan kuvaksi luotuna olentona antoi perustan uskoa inhimillisten havaintojen ja järjen luotettavuuteen” (129).

”Naturalistinen kertomus uskonnon ja tieteen vastakkainasettelusta on murtunut. Se on paljastunut myyttiseksi kertomukseksi vailla todellisuuspohjaa” (131).

”Einstein puolestaan sanoi, että tiede ilman uskontoa on rampa ja uskonto ilman tiedettä on sokea” (131).

”Isaac Newton kirjoitti: ”Tämä auringon, planeettojen ja komeettojen muodostama mitä kaunein järjestelmä on voinut syntyä vain älykkään ja voimakkaan olennon suunnitelmasta ja hallinnasta” (131-132).

”Historiallinen tutkimus nojautuu perustavalla tavalla tapahtumiin osallistuneiden silminnäkijöiden todistukseen” (133).

”Supranaturalismin mukaan olennainen kysymys koskee sitä, miksi yleensä on olemassa jotakin sen sijaan, ettei olisi olemassa mitään” (133).

”Järjen, havainnon, muistin ja toisten ihmisten todistuksen lisäksi Jumalan sanallinen ilmoitus on luotettava tiedon lähde, jolla on keskeinen merkitys myös tieteessä, koska tieteen on tarkoitus rakentaa parhaan olemassa olevan tiedon varaan” (133).

”Ihmisen älyllisiin kykyihin on mielekästä luottaa, koska ihminen on Jumalan kuvaksi luotu olento” (133).

”Todellisuutta ei pystytä tyydyttävällä tavalla selittämään pelkästään luonnollisten tekijöiden ja tapahtumakulkujen varassa. Todellisuus on perimmältään yhtenäinen: koko todellisuus voidaan

ymmärtää sen alkuperästä käsin. Siksi Kristus on tieteellisen ja filosofisen ajattelun perimmäinen lähtökohta, Arkhimedeeseen piste" (133).

"Kaikkein tärkein tosiasia itsestämme ja maailmasta on, että olemme Jumalan luomia ja että olemassaolomme on jatkuvasti täysin riippuvainen hänestä" (133).

"Raamatun ajatusmaailma on kuin kivistä rakennettu keskiaikainen katedraali. Sen kantavat pylväs- ja tukirakenteet muodostuvat pelastushistoriallisista tapahtumista (esim. Punaisen meren ylitys, ylösnousemus jne.). Supranaturalistinen eli pelastushistoriallinen tulkinta lähtee tulkitsemaan Raamattua sen itseymmärryksen pohjalta. Tämän lähestymistavan mukaan Raamatun ajatusmaailman tukipilareina olevat pelastushistorialliset tapahtumat ovat todellisia historiallisia tapahtumia, joissa ilmenee Jumalan toiminta historiassa" (136).

"Kun nämä kantavat rakenteet murtuvat, koko suunnaton rakennus sortuu kokoon. Entinen uljas kadetraali on enää irrallisista kivistä muodostunut valtava rökkiö...Raunio ei kuitenkaan ole aivan hyödytön. Se on nyt kivilouhos, josta jokainen voi valita mieleisensä ja tarvitsemansa kiven. Jokainen voi ottaa sellaisen kuin haluaa: valinnan peruste on kokonaan vallitsevassa subjektissa. Kivillä ei ole enää objektiivista liittymää mihinkään kokonaisuuteen. Rakennus on peruuttamattomasti sortunut ja sitä koossapitävä muoto on poissa – muoto, joka kadetraalia hahmottaessaan oli antanut jokaiselle yksittäiselle kivelle objektiivisen paikan ja tehtävän" (Mannermaa 1992:191) (136).

"Raamatun ilmoitustotuutta ei tarvitse väkivaltaisesti sovittaa ympäröivien kansojen uskonnollisten käsitysten heijastukseksi, vaan Jumalan ilmoituksen näkökulma tekee mahdolliseksi tunnustaa Raamatun ainutlaatuiset piirteet" (143).

SILMINNÄKIJÄTODISTUKSET

"evankeliumeissa mainitaan yksityisten henkilöiden nimiä, jotta evankeliumien ensimmäiset lukijat saattoivat tarkistaa kyseiset tiedot kyseisiltä silminnäkiätodistajilta, jotka elivät edelleen alkuseurakunnan parissa" (151).

Raamattu rakentuu yllättävässä määrin "silminnäkiätodistuksiin". Tämä tulee selkeästi esille Jeesuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa. Jeesuksen ristiinnaulitsemisen todistajia mainitaan useita. Johannes mainitsee selkeästi, kuinka opetuslapset olivat olleet läheisessä kosketuksessa Jeesuksen kanssa:

1. Mikä on alusta ollut, minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselimme ja käsin kosketimme, siitä me puhumme: elämän Sanasta -
2. ja elämä ilmestyi, ja me olemme nähneet sen ja todistamme siitä ja julistamme teille sen iankaikkisen elämän, joka oli Isän tykönä ja ilmestyi meille -
3. minkä olemme nähneet ja kuulleet, sen me myös teille julistamme, että teilläkin olisi yhteys meidän kanssamme; ja meillä on yhteys Isän ja hänen Poikansa, Jeesuksen Kristuksen, kanssa. (1. Joh.1:1-3).

Paavali ynnää ylösnouseen Jeesuksen todistajat seuraavasti:

5. ja että hän näyttäytyi Keefaalle, sitten niille kahdelletoista.
6. Sen jälkeen hän näyttäytyi yhtä haavaa enemmän kuin viidellesadalle veljelle, joista useimmat vielä nytkin ovat elossa, mutta muutamat ovat nukkuneet pois.
7. Sen jälkeen hän näyttäytyi Jaakobille, sitten kaikille apostoleille.
8. Mutta kaikkein viimeiseksi hän näyttäytyi minullekin, joka olen ikäänkuin keskensyntynyt. (1. Kor.15:5-8).

"Koko varhaiskristillistä ajattelua leimasi tukeutuminen silminnäkiöiden todistukseen" (155).

"Evankeliumien saattaminen kirjalliseen asuun tähtäsi siihen, että silminnäkiöiden todistus tallentui luotettavassa muodossa myös niille ihmisille, jotka elävät sen jälkeen, kun silminnäkiötodistajat ovat jo kuolleet" (155).

Luukkaan evankeliumin alku antaa kuvan luotettavasta ja tunnollisesta kirjoittajasta:

1. Koska monet ovat ryhtyneet tekemään kertomusta meidän keskuudessamme tosiksi tunnetuista tapahtumista,
2. sen mukaisesti kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta asti ovat omin silmin ne nähneet ja olleet sanan palvelijoita,
3. niin olen minäkin, tarkkaan tutkittuani alusta alkaen kaikki, päättänyt kirjoittaa ne järjestyksessään sinulle, korkea-arvoinen Teofilus,
4. että oppisit tuntemaan, kuinka varmat ne asiat ovat, jotka sinulle on opetettu. (Luuk.1:1-4).

"Vaikka Jeesuksen ylösnousemuksen historiallisuudella oli kristilliselle seurakunnalle keskeinen merkitys, evankeliumien kirjoittajat eivät salanneet sitä tosiasiaa, että Jeesuksen tyhjän haudan löytäjät olivat naisia. Naisia ei tuohon aikaan pidetty oikeudessa yhtä luotettavina todistajina kuin miehiä. Kuitenkin evankeliumien kirjoittajat raportoivat totuudenmukaisesti silminnäkiöiden todistuksen, jonka mukaan tyhjän haudan ensimmäisten löytäjien joukossa ei ollut yhtään miestä" (156).

KRISTUS JÄRJELLISYYDEN PERUSTANA

"Ilman luotettavaa kokonaiskäsitystä yksityiskohtia koskevalta tiedolta puuttuu perusta. Inhimilliseltä tiedolta puuttuu tarvittava lähtökohta ja tukipiste" (161).

"ihmisen on itsekritiisyyden nimissä rakennettava tietonsa itsensä ulkopuolisen tukipisteen varaan" (161).

"Uusi testamentti ymmärtää Kristuksen Jumalan Sanaksi, joka on kaiken järjellisyysperusta. "Hänessä ovat kätkeytyinä kaikki viisauden ja tiedon aarteet." (Kol.2:3.) (161).

”Kaikkien asioiden ymmärtäminen on riippuvaista Logoksen, Kristuksen tuntemisesta” (162).

”ihmisen tiedonhankinnan onnistuminen riippuu siitä, mistä lähtökohdasta käsin hän tarkastelee todellisuutta” (162-163).

”Rajallisuutensa takia ihmisen tiedolla on perspektiivinen rakenne, jonka mukaisesti todellisuutta tarkastellaan jostakin näkökulmasta. Siksi rajallinen ihminen voi tulla tuntemaan totuuden vain, jos hänet asetetaan totuuteen...Uuden testamentin mukaan inhimillisen tiedon luotettava perusta on kaikkitietävän olennon itseilmoituksessa, Jeesuksen sanoissa: ”Jokainen, joka kuulee nämä sanani ja tekee niiden mukaan, on kuin järkevä mies, joka rakensi talonsa kalliolle.” (Matt.7:24-27.) (163).

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 6

SYNNIN AIHEUTTAMA SOKEUS

”Kristinuskossa suhtaudutaan hyvin epäilevästi ajatukseen, että ihminen pyyteettömästi etsisi totuutta ja olisi valmis asettamaan totuuden oman etunsa edelle. Ihmistä ei yksiselitteisesti luonnehdi pyrkimys totuuden löytämiseen vaan tätä pyrkimystä vääristää taipumus itsepetokseen. Siksi itseymmärrys ja itsekriittisyys edellyttävät peiliä, josta käsin ihminen voi nähdä itsensä totuudenmukaisessa valossa. Tällainen peili hyödyttää ihmistä vain, jos hän saa jostakin rohkeutta katsoa siihen ja kohdata itsensä rehellisesti sen valossa” (164).

”Ihmiseen on luotu kyky saada tietoa Jumalan suuruudesta ja kirkkaudesta sekä tunteen että älyllisten käsitteiden tasolla, koska ihminen on luotu Jumalan kuvaksi. Ihmisessä oleva Jumalan kuva kuitenkin turmeltui syntiinlankeemuksessa, jossa ihminen torjui tiedon Jumalasta ja hänen ilmoituksestaan ja alkoi elää itsepetoksessa. Sen seurauksena ihminen vastustaa totuutta Jumalasta” (164).

”Älylliset kyvyt tarjoavat luotettavan kuvan todellisuudesta vain, jos ihminen rakastaa totuutta enemmän kuin omaa kunniaa, rahaa tai mielihyvää” (164).

”Jeesuksen keskeinen kritiikki aikansa oppineita vastaan on, että he ovat sokeita ja kykenemättömiä erottamaan olennaisia asioita epäolennaisista” (165).

”Älykyys ja oppineisuus eivät pelasta synnin aiheuttamasta sokeudesta, koska synti vaikuttaa ihmisen minuuden keskuksessa ja ihmisen äly toimii minuuden ohjaamana” (165).

”Ylpeys vaurioittaa ihmisen kykyä tuntea Jumala, koska ylpeä ihminen haluaa olla maailmankaikkeuden keskus” (165).

”Ihminen pyrkii tukahduttamaan Jumalaa koskevan tiedon, koska se näyttää hänen itsekään elämäntapansa kielteisessä valossa” (166).

”Ihmisen pahuuden ja synnin ongelma oli keskeinen alkukristittyjen ajattelussa, koska juuri ihmisen pahuus teki välttämättömäksi, että Jumala tuli ihmiseksi ja kuoli ristillä sovittaakseen ihmisen synnin” (166).

”Alkukristityt omaksuivat Vanhan testamentin näkemyksen, jonka mukaan ihmissydän on niin petollinen, ettei ihminen pysty tuntemaan itseään ilman Jumalan ilmoituksen apua” (166)

”Koska alkukristityt pitivät ihmissydäntä petollisena, he hylkäsivät ajatuksen, että ihminen voisi saada luotettavan kokonaiskäsityksen todellisuudesta irrallaan Jumalan ilmoituksesta. Jos ihmisen sydän on niin petollinen, että ihmisen on vaikea edes tuntea itseään, kuten profeetta Jeremias esittää, silloin ajatus objektiivisesta tieteestä, joka toimii irrallaan Jumalan ilmoituksesta ja Kristuksesta, on illuusiota” (166).

”Pietari kieltää Jeesuksen...Vasta tämänkaltaisen kokemuksen pohjalta ihminen saa realistisen käsityksen itsestään ja samalla näkemyksen Jumalan armon ja anteeksiantamuksen merkityksestä” (168).

”Kielteinen kritiikki on ollut valmis rikkomaan kaikki tieteellisen tutkimuksen säännöt päästäkseen Kristusta halventaviin tutkimustuloksiin. Ristin ympärillä Kristusta pilkkaavat oppineet kokivat tilanteen epäilemättä nautinnollisena. Tällaista verenhimoisen joukkosuggestion voimaa on tutkijan vaikea vastustaa, koska jokaisen ihmisen sydämessä piilee viha Kristusta kohtaan” (169).

KRISTILLINEN LUMOUS

Herrassa onnellinen ihminen on kristillisyyden päämäärä.

25. Ketä muuta minulla olisi taivaassa! Ja kun sinä olet minun kanssani, en minä mistään maan päällä huoli.

26. Vaikka minun ruumiini ja sieluni nääntyisi, Jumala on minun sydämeni kallio ja minun osani iankaikkisesti.

27. Sillä katso, jotka sinusta eriävät, ne hukkuvat, sinä tuhoat kaikki, jotka haureudessa sinusta luopuvat.

28. Mutta minun onneni on olla Jumalaa lähellä, minä panen turvani Herraan, Herraan, kertoakseni kaikkia sinun tekojasi. (Ps.73:25-28).

”Ei mikään niin voi virvoittaa, En muusta iloani saa, Ei autuutta saa suurempaa kuin minkä Jeesus lahjoittaa” (Vvk.299:1).

Kun John Wesleytä (1703-1791) ja hänen kannattajiaan syytettiin harhaoppisiksi, hän puolustautui: ”Se parhaiten todistaa, että me olemme oikeassa, jos meidän seurakuntamme jäsenet ovat onnellisia kristittyjä.”

”Kristityt katsoivat armon tarjoaman myönteisen lumouksen ja sisäisen lohdutuksen vapauttavan vääristä lohdutuksen lähteistä. He uskoivat, ettei ihminen pysty katsomaan todellisuutta vapaana myyteistä, jollei hän ole löytänyt sisäistä lohdutusta, rauhaa ja autuutta Kristuksessa” (170).

”Maallisen elämän hallitsemattomat onnettomuudet, tuskalliset sairaudet ja ihmisen voimattomuus kuoleman edessä sekä erityisesti ihmisen pahuus on mahdollista kohdata Kristuksen armon tarjoaman sisäisen voiman avulla” (170).

KRISTILLINEN TIEDENÄKEMYS

”Kristillisellä todellisuuskäsityksellä on ollut tärkeä merkitys modernin luonnontieteen kehityksessä” (173).

”Kreikkalaisessa maailmankatsomuksessa oli tekijöitä, jotka tekivät kokeellisen luonnontieteen synnyn mahdottomaksi...: luonnon jumalallistamisen, inhimillisen järjen yliarvioinnin ja ruumiillisen työn aliarvioinnin” (174).

”Jumala ei ole osa kosmosta...Jumalan tuntemiseksi on välttämätöntä tutkia kahta hänen kirjoittamaansa kirjaa, Raamattua ja luontoa” (174).

”Kreikkalaisen käsityksen mukaan...Luontoa ajateltiin elävänä olentona, maailmansioneluna, joka tuottaa kaiken elävän itsestään käsin...se (luonto) saattaa esittää vastalauseensa sille, että se alistetaan monimutkaisiin kokeisiin” (175).

”Kristillisen käsityksen mukaan luomakunta ei ole itsessään jumalallinen. Se kyllä julistaa Jumalan kunniaa, mutta ei omaa kunniaansa. Jumala on erillinen luomakunnasta...Luomakunta on suuri taideteos, joka on lähtenyt Jumalan kädestä...luonto ja Jumala käsitetään toisistaan erillisiksi. Tämä poistaa kaikki esteet luonnon tutkimiselta. Luontoa on lupa tutkia, ja sitä on velvollisuus tutkia, koska se on Jumalan kirjoitusta” (175).

”Newton uskoj, että jos hän vain pystyisi osoittamaan ne lainalaisuudet, joiden mukaan Jumala toimii luonnossa, hän samalla osoittaisi vastaansanomattomalla tavalla, että Jumala on olemassa ja että hän hallitsee ja ylläpitää luontoa. Newtonin perimmäisen tarkoituksena oli taistella ateismia ja materialismia vastaan ja palauttaa alkuperäinen aito kristinusko” (177).

”Ateistisista lähtökohdista on vaikeaa oikeuttaa uskoa ihmisen älyllisten kykyjen luotettavuuteen. Ateistisista lähtökohdista on myös vaikeaa perustella tieteellisen tutkimuksen lähtökohtaa, jonka mukaan universumi on järjestynyt kokonaisuus” (178).

Väinö Hotti

RAAMATUN LUOTETTAVUUS

”kristillinen seurakunta on pitänyt Raamattua kokonaisuudessaan luotettavana kristinuskon alusta asti. Kristillinen ajattelu ei erota pelastusta koskevia totuuksia historiallisista totuuksista, koska Jumalan pelastustyö on toteutunut historiassa” (179).

”Tarkoituksena on osoittaa, että alkuperäisen kristillisen käsityksen mukaan Raamatun jokainen sana on Pyhän Hengen inspiroima” (179).

”usko Raamatun ehdottomaan totuudenmukaisuuteen myös historiallisissa ja luontoa koskevissa kysymyksissä oli alkuperäinen kristillinen käsitys, joka hallitsi kristillistä ajattelua ainakin 1700-luvulle saakka” (179).

”Koko (pyhä) Raamattu (on) Jumalan Hengen vaikutuksesta syntynyt”. Odebergin (1985:13) mukaan kirkkoraamatun käännös ”Jokainen kirjoitus, joka on Jumalan Hengen vaikutuksesta syntynyt...” on täysin harhaanjohtava” (183).

”Uuden testamentin kirjoittajat luottivat Vanhan testamentin historian kaikkiin yksityiskohtiin...”Mutta laista ei häviä piirtoakaan, ennemmin katoavat taivas ja maa” (Luuk.16:17) (183).

KIRKKOISÄT JA LUTHER

”Kirkkoisät olivat yleensä yksimielisiä siitä, että koska Jumala on totuuden lähde, hänen sanansa ei voi johtaa harhaan tai pettää sen enempää pelastusta koskevissa asioissa kuin historiallisissa tai luontoa koskevissa yksityiskohdissa” (184).

”Uskonpuhdistajat omaksuivat kyselemättömästi ja varauksetta väitteen Raamatun inspiraatiosta, itse asiassa sanainspiraatiosta...Uskonpuhdistajat ilmaisivat ajoittain ajatuksen, että Jumala on sanellut Raamatun kirjoittajien välityksellä” (Barth 1956, ½, 520.) (186).

”Profeetat eivät esitä lausuntoja, jotka he ovat kehränneet omassa päässään. He julistavat ja esittävät sitä---mitä he ovat kuulleet Jumalalta itseltään. (Luther, WA 8:508) (188).

”Kirkossa ei ole lupa esittää eikä kuunnella muuta opetusta kuin Jumalan puhdasta sanaa. Muunlaisen opin opettajat ja kuulijat ovat kirottu niin kuin heidän oppinsakin. (Luther 2003:77-78.) (190).

”Ilman Jumalan sanallisen ilmoituksen tarjoamaa itsekriittisyyttä ihminen lumoutuu omista kyvyistään ja ”luottaa pelkästään järkensä nerouteen”. Hän ei elä kosketuksissa omiin rajoituksiinsa, vaan joutuu eräänlaisen suuruudenhulluuden valtaan, jossa hän projisoi itseensä joitakin kaikkietävän Jumalan ominaisuuksia” (195).

”Oman ennakkoluuloisuuden ja pahuuden kohtaaminen on ihmiselle mahdollista vain Kristuksen armon varassa. Muuten oman pahuuden kohtaaminen on ihmiselle liian musertavaa. Oman pahuuden kohtaaminen on kuitenkin edellytys ihmisen itse kriittisyydelle” (196).

SANAINSPIRAATIO

”Koko Raamattu on Jumalasta uloshenkäytetty” (= Jumalan uloshengitystä) (2. Tim.3:16).

”Jumalan henkäys loi Raamatun sanat samalla tavalla kuin Jumalan henkäys loi maailmankaikkeuden” (201).

”Sanainspiraatiolla tarkoitetaan käsitystä, jonka mukaan Jumala antoi ihmisille sekä sisällön, jonka hän tahtoi tulevan kirjoitetuksi että ne sanat, jotka ilmaisevat tuon sisällön” (201).

”Sanainspiraatiolla tarkoitetaan siis Pyhän Hengen yliluonnollista vaikutusta Raamatun kirjoittajiin, jonka seurauksena kirjoittajien sanoista tulee Jumalan sanoja ja siksi myös täysin totuudenmukaisia. Vaikka kirjoittajien inhimilliset kyvyt ovat aktiivisia kirjoitustyössä, Pyhä Henki ohjaa heidän kirjoitustyötään niin, että heidän sanansa saavat kaikkietävän Jumalan arvovalan” (201).

”Erehtymättömyys koskee Raamatun alkuperäisten kirjoitusten jokaista sanaa ja väitettä, koskivatpa ne mitä asiaa tahansa” (201).

”Kirjailija kokee inspiraation häntä hallitsevana voimana, mutta hän ei kuitenkaan tunne lamaautuvansa ja toimivansa kuin kirjoituskone, vaan päinvastoin hän tuntee, että persoonallisuuden kaikki alueet ikään kuin toimivat vilkkaammin.” (Odeberg 1971:15.) (202).

”Raamattuun sovellettuna sanainspiraation käsite tarkoittaa sitä, että Jumala hallitsee kirjoitustyötä, mutta hän ei lamaannuta ihmispersoonaa vaan innostaa sen parhaimpaan suoritukseensa” (202).

”Kirjoittajien tahto, kyvyt ja lahjat olivat aktiivisia samalla kun Jumalan Hengen inspiraatio takasi, että he kirjoittivat itsensä Jumalan sanoja. (Preus 1999:64-67.) (202).

”Voi hyvin olla, että Raamatussa on joitakin jakeita, joita emme pysty harmonisoimaan turvautumatta keinotekoisiiin ratkaisuihin. Jos näin on asianlaita, olkaamme riittävän rehellisiä ja avoimia myöntääksemme, ettemme pysty harmonisoimaan kyseisiä jakeita. ---On paljon parempi myöntää kyvyttömyytemme kuin tuottaa harmonisointeja rehellisyyden ja eheyden kustannuksella. Vaikka haluaisimmekin selittää kaikki vaikeudet Raamatussa, voimme lohduttaa itseämme ajatuksella – ja se ajatus on tosi – että niillä, jotka ovat hylänneet Raamatun opin inspiraatiosta, on ratkaistavanaan paljon suurempia ongelmia ja vaikeuksia, ja että kyseisiä ongelmia on mahdotonta ratkaista heidän lähtökohdistaan käsin. (Young 1957:124-125) (346).

”Raamatusta esiin nostetut ongelmat ovat ´suurimmaksi osaksi triviaaleja` ja ´näennäisiä` ...Suhteessa Raamatun kokonaisuuteen ne ovat kuin Parthenonin rakennuksissa siellä täällä löydetty hiekanmurut. ´Kukaan järkävä ihminen ei väittäisi, ettei Parthenonia rakennettu marmorista, koska sen rakenteissa voidaan siellä täällä havaita hiekanmuruja.` (Mt.170)” (347).

”Raamatussa olevat ongelmat vähenevät tutkijasukupolvesta toiseen tiedon määrän lisääntyessä” (347).

”Kun Raamatussa olevat ongelmat ovat tutkimuksen edistyessä koko ajan vähentyneet, naturalistiset tutkijat joutuvat antamaan yhä suuremman merkityksen yhä pienemmälle määrälle yhä merkityksettömpiä ongelmia” (348).

VALO VÄRI-IKKUNAN LÄPI

”Isä oli kirkossa pikku poikansa kanssa. Poikaa kiinnosti ikkunamaalaus, joka esitti kristityn vaellusta. Poika kysyi: ”Isä, mikä tuo on?” ”Se kuvaa kristittyä”, vastasi isä. Poika jäi miettimään. Koulussa opettaja kysyi: ”Mikä on kristitty?” Tämä poika viittasi rohkeasti. Opettaja kysyi häneltä. ”Se on ikkuna, jonka läpi paistaa aurinko”, sanoi poika” (E. J. Honkanen, Hengen uudistus).

”Katedraalin värjättyjen ikkunoiden läpi tunkeutuva valo on taivaasta tulevaa valoa. Se kuitenkin värjäytyy ikkunoiden värisävyn mukaiseksi. Samalla tavalla Jumalan sana kulkiessaan ihmismielen ja sielun läpi värjäytyy sen persoonallisuuden mukaan, jonka kautta se välitetään” (Warfield 1970:155-156.) (203).

SOPIVAN HENKILÖN VALINTA

Jumala voi valita jo ennen syntymää sanomansa välittäjät. JEREMIA: Jer.1:5; Paavali: Gal.1:15. Apostolien tekojen kirjoittajaksi valitaan LUUKAS, joka on erittäin tunnollinen historioitsija.

Psalmien kirjoittajaksi valitaan DAAVID, joka oli myös runollinen lahjakkuus ja jolla oli runoilijalle tyypillinen herkkä mieli. Daavidilla oli sopivat perintötekijät. Lisäksi hänet johdatettiin elämäntilanteisiin, joissa syntyi juuri sopivat runot.

PPAAVALI oli teologi. Hänelle oli edellytykset kirjoittaa UT:n opetuskirjeet. Hänellä oli tarvittava älyn laaja-alaisuus ja terävyys.

”Jumala pystyy valitsemaan itselleen ihmiset, joiden kautta hän pystyy välittämään sanansa puhtaana. Nämä ihmiset pääsevät osalliseksi ylluonnollisesta inspiraatiosta, joka välittää heille Jumalan totuuden sellaisella tavalla, että he tulevat sen valtaamiksi” (204).

KAANON KAANONISSA

Liberaaliteologit haluavat tutkimuksillaan erottaa Raamatun epäaidon ilmoituksen aidosta. He haluavat sanoa, mikä Raamatussa on Jumalan sanaa ja mikä ei. He haluavat riisua Raamatun ”myyteistä”. He työskentelevät löytääkseen ”kaanonin kaanonissa”. Tämä on kuitenkin turhaa puuhaa ja petosta. Tutkija ovat hyvin erimielisiä mikä on Jumalan sanaa. ”Heidän todistuksensa eivät olleet yhtäpitäviä.” (Mark.14:59) (205).

INSPIROITU RUNO

”Taiteellisesti lahjakkaan runoilijan sanotaan olevan ´inspiraation vallassa` tai ´joutuneen inspiraation valtaan`. ...Runoa pidetään kokonaisuudessaan inspiraation tuotteena eikä sen sanallista asua voida erottaa joksikin, joka olisi ”inspiroimatonta”. Runon luomisessa on olennaista nimenomaan oikeiden sanojen löytäminen...Inspiraatio ilmenee ennemminkin siinä sanallisessa muodossa, jonka ajatus saa. Runoilija kokee itse sanamuodon innoituksen tulokseksi, ei pelkästään ajatuksia” (Odeberg 1971:11) (205-206).

”Odeberg kiinnittää huomiota siihen, että runon lukijan on mahdollista ainakin osittain kokea sama inspiraatio, jonka vallassa runo on syntynyt. Hän ehdottaa, että Raamatun inspiraation tunnistamisessa on jotakin samankaltaista. Ihminen ei pääse sisälle Raamatun inspiraatioon pelkästään teoreettisin pohdiskeluin. Raamatun lukijan on kuitenkin mahdollista itse kokea Raamatun tekstin jumalallinen inspiraatio” (206).

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 8

AINUTLAATUISET TAPAHTUMAT JA SILMINNÄKIJÄT

”ainutlaatuisien tapahtumien tutkimisessä silminnäkijätodistuksilla on keskeinen merkitys. Aitutlaatuisesta tapahtumasta esimerkkinä on natsien toteuttama juutalaisten kansanmurha toisen maailmansodan aikana. Tämä tapahtuma oli niin aitutlaatuisia, ettei sille ole mitään vastaavuutta ihmiskunnan historiassa. Emme pystyisi muodostamaan siitä luotettavaa kuvaa ilman silminnäkijöiden kuvausta” (236).

”Myös evankeliumeissa on kyse rajatapahtumista. Evankeliumeissa kuvatut tapahtumat ovat aitutlaatuisia hyvin toisella tavalla kuin holokaustin tapahtumat...Siksi myös evankeliumien keskuksessa olevien tapahtumien luotettava kuvaaminen edellyttää turvautumista silminnäkijöiden kuvauksiin” (236).

”Sekä holokaustin että Jeesuksen elämän osalta tapahtumien aitutlaatuisuus merkitsee sitä, että ainoastaan tapahtumiin osallistuneiden silminnäkijöiden todistus antaa mahdollisuuden muodostaa totuudenmukaisen käsityksen tapahtumista” (238).

BULTMANNIN GNOSTILAINEN KRISTUS

”Jos kristittyä pyydetäisiin uskomaan jotakin sellaista, mikä ei sovi yhteen luonnonlakien kanssa, häntä pyydetäisiin Bultmannin mielestä tekemään älyllinen itsemurha” (244).

”se mitä Raamatussa ei voida selittää luonnollisten syiden perusteella, on selitettävä myytiksi, koska se ei voi vastata todellisuutta” (244).

”Bultmannin mukaan opetuslasten ylösnousemususko oli spontaani psykologinen tapahtuma, jonka varaan heidän varmuutensa rakentui...meidän täytyy olettaa heidän joutuneen epänormaaliin psykologiseen tilaan, irralleen todellisuudesta” (246).

”Ihminen on Bultmannin maailman keskuksessa ja Jumala on yksi ihmisen uskon luomuksista” (247).

”se Kristus, jota hän korostaa, etäännyy yhä kauemmas Uuden testamentin Kristuksesta ja muistuttaa yhä enemmän uusnostilaista Kristusta, josta tulee nimi tietynlaiselle henkiselälle tapahtumalle, uskolle” (247).

BARTHIN TEOLOGIAA

”Barthin mukaan Raamatun kirjoittajat tekevät virheitä myös teologisissa ja eettisissä kysymyksissä. Raamatussa ei ole yhtenäistä teologiaa eikä yhtenäistä näkemystä asioista. Siksi ei ole olemassa mitään ´kristillistä näkemystä asioista` tai mitään yhtenäistä ´raamatullista teologiaa`” (Barth 1956 ½ 483) (249).

”Raamatun sanasta on jollakin tavalla erotettava Jumalan sana tai Jumalan ilmoitus. Tälle erottamiselle ei kuitenkaan ole olemassa mitään objektiivisia kriteereitä. Barthin mukaan Jumalan varsinainen ilmoitus on Jeesus Kristus. Barthin näkemyksen ongelmaksi muodostuu tietää, kuka Jeesus oli. Jos hän ei sanonut tai tehnyt sitä mitä Uudessa testamentissa kuvataan, meillä ei näyttäisi olevan mitään luotettavaa tapaa päästä selville siitä, kuka hän oli ja mitä hän tahtoi” (251).

ONKO TIEDE KAIKEN MITTA?

”Scientia mensura – teesin mukaan ´tiede on olemassa olevan lopullinen mitta` (Tuomela 1983:10). Toisin sanoen ´maailman kuvaamisessa tiede on sen mitta, mitä on ja mitä ei ole olemassa` (Tuomela 1983:55)” (262).

”Kun sanotaan, että tiede on olevaisen mitta, oletetaan, että tieteellinen tieto tavoittaa koko todellisuuden. Tällöin oletetaan, että päättymättömän tieteellisen tutkimuksen tuloksena saavutetaan tieto koko olevaisesta” (262).

”Scientia mensura – teesi on väärässä olettaessaan, että tieteen rajat kertovat jotakin todellisuuden rajoista...Vaikka ihmisellä olisi käytettävissään ääretön aika, hänen tietonsa ei koskaan tule kaikkietävän Jumalan tiedon vertaiseksi. Tämä johtuu siitä, että ihminen ei voi ymmärtää ensimmäistäkään yksityiskohtaa oikein, jos hän ei pysty suhteuttamaan tätä yksityiskohtaa oikealla tavalla kokonaisuuteen. Ilman oikeaa kokonaiskäsitystä hän ei osaa oikealla tavalla suhteuttaa kyseistä yksityiskohtaa muuhun todellisuuteen” (263-264).

”Tiede on kaiken mitta, sen, mikä on, että se on, ja sen mitä ei ole, että sitä ei ole” (294).

”Tieteen menetelmillä ei ole mahdollista ratkaista kysymystä olevaisen alkuperästä ja ihmiselämän tarkoituksesta” (265).

”Tieteisuskon pohjalta ihminen haluaa saavuttaa varmuuden siitä, ettei Jumala voi puuttua hänen elämäänsä” (265).

”Niinpä tuntuu ongelmalliselta perustella dogmaattisesti sulkeutunutta tiedeyhteisöä. Tiedeyhteisön ei tulisi olla dogmaattisesti sulkeutunut vaan pluralistinen, niin että erilaiset tutkimukselliset lähestymistavat tekevät avoimesti selkoa perimmäisistä lähtökohtaoletuksistaan ja antautuvat avoimeen keskusteluun muiden lähestymistapojen kanssa” (270).

NATURALISMIN PUUTTEELLINEN ITSEYMMÄRRYS

”Yksi keskeinen motiivi, jonka tulisi ohjata tutkijan työtä, on rakkaus totuuteen. Rakkaus totuuteen on edellytys tieteellisen työn luotettavuudelle, mutta se ei seuraa luonnostaan pelkästään siitä, että ihminen on järjellinen olento. Ihmisen järjellisyys voi johtaa hänet myös tavoittelemaan omaa etuaan ja asettamaan sen ensisijaiseksi totuuteen nähden silloin, kun ne ovat ristiriidassa keskenään” (277).

”Jos tutkija luo epärealistisen optimistisen käsityksen omista motiiveistaan tässä suhteessa, hän alkaa kuvitella tavoittelevansa totuutta silloinkin, kun häntä itse asiassa ohjaa oman edun tavoittelu. Lisäongelmana on se, että ihmisessä on totuuden rakkauden ja tiedonhalun ohella myös sellaisia motiiveja, jotka tekevät ihmisen haluttomaksi kohtaamaan totuuden itsestään. Esimerkiksi Erik Ahlmanin (1892-1952) mukaan ihmiselle on luontaista itsepetostaipumus...Tällainen itsepetostaipumus näyttäisi voivan kyseenalaistaa tieteellisen tutkimuksen luotettavuuden, koska se vaikuttaa tieteellisen käsitteenmuodostuksen ytimessä” (277-278).

”Ihmisen arvokäsitykset puolestaan ovat sidoksissa siihen, miten hän ymmärtää ihmisen alkuperän ja ihmiselämän tarkoituksen” (278).

”kaiken tieteellisen tutkimuksen taustalla vaikuttaa ´uskonnollinen perusmotiivi`, joka ohjaa tieteellistä työtä. Tätä perusmotiivia hallitsee ihmisen suhde Jumalaan, joka voi olla myönteinen tai kielteinen. Tämä merkitsee sitä, ettei ole olemassa neutraalia asennetta Raamatun tekstien tutkimiseen. `Jos jokaisella ihmisellä on tietty eksistentiaalinen asenne kristilliseen lähestymistapaan, ja jos tämä asenne vaihtelee horjumattomasta uskosta horjumattomaan epäuskoon, missä tarkalleen on ´neutraali` piste tällä jatkumolla`” (Stell 2005:80.) (278).

”ettei ongelma ole pelkästään niissä, jotka samaistuvat Paavaliin vaan yhtäläillä niissä, jotka eivät halua samaistua häneen. Jokaisella on jokin suhde Paavaliin argumenttiin ja tämä ohjaa kunkin tulkintaa Paavalista. Se, jonka on helppo samaistua Paavaliin saattaa vaatia Paavaliin auktoriteettia itselleen. Sellainen taas, jonka on vaikea samaistua Paavaliin saattaa etsiä sellaista auktoriteettia, jonka varassa voi vastustaa Paavalia” (279).

”Tieteisuskoinen naturalismi ei riittävästi tiedosta, että se ei todellisuudessa täytä objektiivisuuden ja puolueettomuuden kriteerejä, vaikka nämä arvot ovat keskeisiä sen itseymmärryksessä. Tieteisuskoiset naturalistit eivät tee riittävää eroa oman itseymmärryksensä pohjana olevien arvojen ja tutkimustyönsä todellisen luonteen välillä. Juuri syvimpien arviointien tasolla on kaikkein helpointa tulla petetyksi. (Taylor 1976:282-283;299). (280).

”Syvimpien arviointiensa tasolla ihminen elää helposti harhakuvien ja vääristyneiden käsitysten vallassa; ihmisen on lähes mahdotonta kohdata totuutta itsestään. Tämä tietysti vääristää kaiken toiminnan” (281).

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 9

TIETEISUSKON MOTIIVI

”Ihmisen ajattelu tarvitsee lähtökohdan, josta käsin on mahdollista saavuttaa kokonaisnäkemys todellisuuteen. Tämä pyrkimys on luontainen ihmiselle Jumalan luomana olentona, jonka on tarkoitus keskittää koko olemassaolonsa Jumalan palvelukseen. Tämä sama taipumus johtaa Jumalasta vieraantuvan ihmisen etsimään ehdotonta lähtökohtaa jostakin osasta luomakuntaa. Tämä pyrkimys ilmenee ihmisellä helposti tietynlaisena itsejumalointina, jossa hän kuvittelee jonkin oman kykynsä, tässä tapauksessa tieteellisen ajattelun, olevan kaikkivoivan. Tämän itsejumaloinnin looginen seuraus on, että ihminen kokee Jumalan ilmoituksen tarpeettomaksi” (281).

”Nietzschen mukaan ihminen voi olla täysin vapaa vain jos Jumala on kuollut. Siispä ihmisellä on tarve torjua Jumala pois tietoisuudestaan” (282).

”Miten olisi mahdollista arvioida sen väitteen todenperäisyyttä, että ihmiset torjuvat Jumalan pois tietoisuudestaan? Tällaisen väitteen totuuden arviointi edellyttää syvällistä itsetuntemusta...Tällaista arviota ihmisen on vaikea suorittaa tukeutumalla pelkästään omaan harkintaansa, koska torjunta rajoittaa ihmisen mahdollisuuksia tuntea itseänsä...Siksi hän tarvitsee ulkoapäin tulevaa valoa. Koska ihmisen on omin avuin vaikea tulla tietoiseksi torjunnastaan, hän tarvitsee Jumalan ilmoitusta. (Rea 2005.)” (283).

”Jos ihminen on henkilökohtaisessa elämässään kyvytön kohtaamaan totuutta itsestään ja suhtautuu kysymyksiin ennakkoluuloisesti, samat ennakkoluulot siirtyvät myös tieteelliseen tutkimukseen” (283).

NATURALISTISEN TUTKIMUSOHJELMAN ONGELMIA

”Tutkimusohjelman valinnassa on kyse perustavasta luottamuksesta, jota ihminen kokee joitakin tiettyjä tiedon lähteitä kohtaan. Tällainen luottamus on intuitiivista. Koska se ei perustu teoreettisiin argumentteihin, siihen on vaikea vaikuttaa teoreettisilla argumenteilla” (299).

”joka tapauksessa ateistinen tapa harjoittaa teologiaa on varmin tapa tuhota teologiset tiedekunnat. Jos lopulta käy niin, että opiskelijamme lukevat Uutta testamenttia pelkästään samalla tavalla kuin Homerosta ja eksegeettimme selittävät sitä kuten Homerosta ja tietoisesti torjuvat pois jokaisen ajatuksen, joka kohdistuu Jumalaan, silloin teologiset tiedekunnat ovat menettäneet merkityksensä. (Sclatter 2002:242.) (302).

ÄLYLLISTEN KYKYJEN ALKUPERÄ

”Jos ihmisen älylliset kyvyt kuten havainto, muisti ja järjellinen päättely ovat kehittyneet täysin sattumanvaraisen prosessin tuloksena, ei ole mahdollista järkevästi olettaa, että ne olisivat luotettavia” (303).

”Kumotessaan uskon älyllisten kykyjen luotettavuuteen ne kumoavat myös kaikki ne uskomukset, jotka perustuvat älyllisille kyvyillemme, ja siten myös uskon naturalismiin ja evoluutioteoriaan. Siinä näiden teorioiden itsensä kumoava luonne” (303).

”Ateistisesti ymmärretyn evoluutioteorian pohjalta olisi syytä olettaa ihmisen älyllisten kykyjen kehittyvän luotettaviksi ainoastaan sikäli kuin luotettavuudella on merkitystä eloonjäämisen kannalta” (304).

”Minussa herää aina hirvittävä epäily, onko ihmismielen muodostamilla vakaumuksilla mitään arvoa, ovatko ne ollenkaan luotettavia, ottaen huomioon, että ihmismieli on kehittynyt alempien eläinten mielistä. Luottaisiko kukaan apinan mielessä kehittyneisiin vakaumuksiin, jos sen mielessä on yleensä mitään vakaumuksia. (Darwin 1887:1:315-316.)” (304).

”Missä minä olen, tai mikä? Mistä olen saanut olemassaoloni ja mihin tilaan palaan? Kenen suosiota minun tulisi etsiä ja kenen vihaa pelätä? Mitkä olennot ympäröivät minut? Keneen minulla on vaikutusta tai kenellä on vaikutusta minuun? Minua hämmentävät kaikki nämä kysymykset ja alan kuvitella itseni kaikkein kurjimmassa mahdollisessa tilassa, syvimmän pimeyden ympäröimänä ja täysin vailla mahdollisuutta käyttää jäseniäni ja kykyjäni. (Hume 1951:269.)” (305).

”Koska teismien mukaan Jumala on luonut ihmisen älylliset kyvyt, on perusteita olettaa, että ihmiselle on luotu edellytykset totuuden löytämiseen. Niinpä teistillä on peruste uskoa, että älylliset kyvyt on suunniteltu sellaisiksi, että ne antavat oikein toimiessaan tietoa todellisuudesta. Siten teismi on sopusoinnussa järjellisyys ja tiedon kanssa, mutta ateismi ei tarjoa perusteita pitää inhimillistä tietoa luotettavana yleensä, ja erityisesti se tekee vaikeaksi uskoa arvointuutioiden ja abstraktin päättelyn tiedolliseen perusteltavuuteen” (305-306).

TEISTINEN PERUSTA LUOTETTAVA

”Jumalan todellinen läsnäolo maailmassa ja hän luomistyönsä on sekä tieteen että taiteen perustana” (307).

”Oletus Jumalan kuolemasta merkitsee objektiivisen merkityksen ja tiedon luotettavuuden katoamista” (307).

”Teistin on luonnollista olettaa, että ihmisen järki, havainnot ja intuitiot tarjoavat hänelle kosketuksen todellisuuteen ja että sanat onnistuvat välittämään tietoa todellisuudesta. Kaikkivaltias, kaikkietävä ja hyvydessään täydellinen Luoja tuskin loisi omaksi kuvakseen olentoa, joka olisi täysin erotettu todellisuudesta” (307-308).

”Osittain ongelma liittyy ihmisen rajallisuuteen: äärellinen ihminen ei pysty luotaamaan ääretöntä Jumalaa. Toiseksi ongelma on eettinen: ihminen ei halua tuntea täysin hyvää ja kaikkivaltiasta olentoa, koska se paljastaisi hänen oman turmeluksensa. Siksi kristillisen teismin mukaan Jumalan on ilmoitettava itsensä sekä sanallisesti että henkilökohtaisesti, jotta hänet voitaisiin tuntea” (308).

SUPRANATURALISTINEN LÄHESTYMISTAPA

”Aitoa itsetuntemusta tutkija ei taas voi saavuttaa, jollei hän ymmärrä niitä tekijöitä, jotka ovat olleet olennaisesti muokkaamassa häntä ihmisenä ja jollei hän halua kohdata totuutta itsestään. Ymmärtääkseen itseään tutkijan täytyisi saada käsitys alkuperästään” (308).

”Kristillisen supranaturalismin mukaan Jumalan ilmoituksen seurauksena ihminen tietää jotakin, mitä hänen ei muuten olisi ollut mahdollista tietää” (310).

”Ilmoitus tarjoaa meille ainutlaatuista tietoa ensisijaisesti siitä, millainen olento Jumala on. Tähän tietoon perustuu myös tieto siitä, millainen olento ihminen on, koska ihminen on luotu Jumalan kuvaksi” (311).

”Mitään yksityiskohtaa ei voi ymmärtää oikein, jos sitä ei suhteuteta oikeaan käsitykseen kokonaisuudesta. Oikea kokonaiskäsitys auttaa erottamaan olennaisen epäolennaisesta, tärkeän vähemmän tärkeästä” (312).

”Kristillisen supranaturalismin mukaan ihmiselle on syntiinlangenneessa tilassaan ominaista itsepetostaipumus, ihminen tarvitsee rohkeutta kohdata totuus itsestään. Koska itsepetostaipumus saa ihmisen muodostamaan liioitellun myönteisen kuvan itsestään, ihminen tarvitsee rohkeutta kohdata oma pahuutensa. Ihminen tarvitsee myös vapautusta syyllisyydestään, jonka itsetuntemus hänelle paljastaa. Syyllisyyden taakka on ihmiselle niin vaikea kantaa, että hän välttää tuntemasta todellista syyllisyyttään, jos hänellä ei ole tietoa siitä, miten hän voi syyllisyydestä vapautua” (313).

Väinö Hotti

USKO, TIEDE JA RAAMATTU, osa 10

KRISTUS AJATTELUN KIINTOPISTEENÄ

”Kristus on Dooyeweerdin mukaan tieteellisen ajattelun perimmäinen lähtökohta, sen Arkhimedeeseen piste, josta käsin koko todellisuus tulee ymmärrettäväksi ja tieto saa perustelunsa” (331).

”Naturalistisen tieteen ja filosofian ongelmana on, että se etsii varmuutta sellaisesta, mikä rajallisuutensa takia ei voi tarjota lopullista varmuutta. Ihmisen järkeen ei ole mahdollista perustellusti luottaa, ellei järjen alkuperä ole järjellinen” (332).

”Jumalan ilmoituksen tarjoama varmuus ei vapauta älyllisestä pohdiskelusta vaan se vapauttaa älylliseen pohdiskeluun.

Naturalistisen tieteen ja filosofian historia osoittaa, että jos ihminen ei tunnusta Jumalan sanallista ilmoitusta, hän päätyy jumalallistamaan oman ajattelunsa ja oman tieteensä” (332).

”Kristuksen merkitys inhimilliseen ajatteluun Arkhimedeeseen pisteenä kiteytyy erityisesti Raamatun kuvauksessa Kristuksen ristinkuolemasta. Kristus tuomittiin syyttömänä kuolemaan, koska hänelle kateelliset ihmiset toteuttavat oikeusmurhan oman vihansa, kateutensa ja ennakkoluulojensa ohjaamina. Tämä prosessi tarjoaa näkökulman inhimillisen ajattelun ennakkoluuloisuuteen, rajoitukseen ja erehtyvyyteen” (333).

”Ihmisen suurin ongelma ei ole oman rajallisuuden ja katoavaisuuden, vaan oman pahuuden kohtaaminen” (333).

”Tutkijan on vaikea ajattelussaan ja kyseenalaistamisessaan edetä sellaiseen suuntaan, jonka hän tietää tuovan tutkijatovereiden halveksunnan ja ivan, omien uramahdollisuuksien heikkenemisen, ja oman köyhtymisensä” (334).

”Kristuksen tuntemisella on siten keskeinen merkitys tutkijan itsekriittisyyden kehittämisessä. Koska Kristuksen sijaisovitus tarjoaa ihmiselle anteeksiantamusta, ihminen uskaltaa kohdata oman pahuutensa” (334).

”Kristuksen ristinkuolemassa yhdistyy myös kunnia ja häpeä tavalla, joka luo pohjan älylliselle rohkeudelle. Voidakseen tuntea totuuden ihminen ei saa pelätä yleistä mielipidettä ja oman kunnian menetystä. Hänen tulee olla valmis omaksumaan käsitys sillä perusteella, että hän on vakuuttunut sen totuudesta, ei siksi, että sen avulla voi saavuttaa ihmisen suosion” (336).

RAAMATUN HISTORIALLINEN LUOTETTAVUUS

”Uusi testamentti osoittautuu historiallisen todistusaineiston valossa silminnäkijöiden todistuksen varaan rakennetuksi teokseksi. (Warfield 1970: 436-437.)”(367).

”Antiikin tutkija ja historioitsija Colin Hemer (1990) on tutkinut Apostolien tekojen historiallisuutta jae jakeelta. Huolellisella yksityiskohtaisuudella Hemer tunnistaa 84 tosiasiaa Apostolien tekojen loppuluvuissa, jotka ovat historiallisen ja arkeologisen tutkimuksen vahvistamia. Vaikka Luukkaalla ei ollut käytettävissään moderneja karttoja ja merikarttoja, hän raportoi tarkasti:” (367).

”Ei ole epäilystäkään, että Luukas on ollut näiden tapahtumien silminnäkijä tai että hän on ainakin voinut nojautua silminnäkijöiden todistukseen...Koska Luukas on osoittautunut kaikin puolin luotettavaksi historian kirjoittajaksi, olisi ennakkoluuloista pitää häntä epäluotettavana kun hän kuvaa ihmeitä” (369).

”Jos historioitsija on osoittautunut luotettavaksi niissä kohdissa, joissa hänen luotettavuuttaan voidaan koetella, häneen on perusteltua luottaa myös niissä kohdissa, joissa häntä ei pystytä koettelemaan (Craig Blomberg)” (370).

”Uudessa testamentissa on mainittu ainakin 30 historiallista henkilöä, joiden historiallisuudelle on saatu vahvistusta arkeologiasta ja ei-kristillisistä lähteistä. Jos Uusi testamentti on osoittautunut luotettavaksi niissä lukuisissa historiallisissa yksityiskohdissa, jotka on voitu tarkistaa, on syytä pitää sitä luotettavana myös niissä yksityiskohdissa, joita ei ole tähän mennessä voitu todentaa” (372).

”Kristillisen seurakunnan historiassa ongelmana on ollut se, että ihmiset mielellään ottavat itselleen arvoisan Raamatun erehtymättöminä tulkitsijoina, koska se antaa heille vallan hallita ihmisten omiatuntoja” (378).

”Raamatussa ei ole pyritty ehdottoman tarkkaan asioiden kuvaukseen, vaan olennaisten asioiden ymmärtämisen kannalta mielekkääseen tarkkuuteen” (379).

MESSIASENNUSTUKSET

”Raamatun jakeista noin neljännes on ennustavia...profeetat ´pitivät tehtävänsä olennaisena osana tulevaisuuden ennustamista” (385).

”Israelia ympäröivistä kulttuureista ei löydy mitään Vanhan testamentin messiasajattelua vastaavaa ilmiötä” (386).

”Vanhan testamentin messias-ajattelun mukaan tuleva Messias oli yhdistävä papin, profeetan ja kuninkaan tehtävät” (380).

”Kristillisen seurakunnan synty ja sitä seuraava juutalaisten diaspora olivat juutalaisuuden kannalta traumaattisia kokemuksia” (380).

”Uuden testamentin kirjoittajat näkivät Jeesuksen Kristuksen Vanhan testamentin kirjoitusten keskuksi” (381).

”Vanha testamentti on sen alusta loppuun saakka kyllästetty yksityiskohdilla, jotka sopivat äärimmäisen tarkasti Uuden testamentin sanomaan Jeesuksesta syntisen ihmisen edestä uhrattuna viattomana uhrina, joka avaa tien Jumalan luo” (382).

”Koko Vanha testamentti kaikkine yksityiskohtineen sisälsi lukemattomia kätkeytyjä viittauksia Messiaan elämään. Siksi Uuden testamentin kirjoittajat löysivät Israelin historiasta ja raamatullisten henkilöiden elämän vaiheista ennakoivia kuvia Jeesuksen elämästä. Jeesuksessa Vanhan testamentin kirjoitukset saivat täyttymysensä” (382).

”Jeesuksen aikana jokainen juutalainen saattoi sukuluettelosta osoittaa syntyperänsä. Näitä sukuluetteloita pidettiin kaupungeissa, ja ne olivat julkista omaisuutta. Sukuluetteloita säilytettiin huolellisesti aina siihen asti, kunnes roomalaiset tuhosivat ne Jerusalemin hävityksessä v.70 jKr. Jeesuksen elämän aikana kukaan ei kiistänyt sitä, että hän oli Daavidin jälkeläinen, koska hänen syntyperänsä oli kaikkien tarkistettavissa. Mutta vuoden 70 jKr. jälkeen kukaan ei voi todistaa olevansa Daavidin jälkeläinen, koska sukuluettelot on hävitetty. Niinpä Messias oli mahdollista tunnistaa ainoastaan jos hän tuli ennen vuotta 70 jKr.” (391).

"J.Barton Payne on koonnut kattavan selonteon ja analyysin lähes 600 ennustuksen aiheesta Raamatussa kirjaansa Encyclopedia of Biblical Prophecy (1973). Nämä 600 ennustusta koskevat tapahtumia Vanhan ja Uuden testamentin aikana aina meidän päiviimme saakka. Niiden lisäksi on 127 ennustusta, jotka liittyvät Kristuksen toiseen tulemiseen. Paynen mukaan Raamatussa on yhteensä 8352 jaetta, jotka ovat luonteeltaan ennustavia. Tämä on 27 % koko Raamatusta. Vanhan testamentin ennustavista teksteistä 70 % sai täyttymyksensä sinä aikana, mihin Raamatun kertomus ulottuu. Loput 30 % koskevat enimmäkseen Kristuksen toista tulemistä ja siihen liittyviä tapahtumia" (403).

"Vielä vähemmän todennäköistä on, että kansakunta, joka on menettänyt itsenäisyytensä, hajotettu eri puolille maailmaa, kokee jatkuvaa vainoa ja massiivisia yrityksiä sen joukkotuhoamiseksi ja on menettänyt uskonnollisen elämänsä perustavimpia elementtejä pystyy silti säilyttämään identiteettinsä" (407).

"Kaikkein vähiten todennäköistä on, että kansa, joka on ollut tällä tavalla hajotettuna pari vuosituhatta, pystyy palaamaan omaan maahansa ja saamaan takaisin valtiollisen itsenäisyytensä" (407-408).

Väinö Hotti